

Με το πρώτο φως, χάθηκε το κουράγιο. Τα κύματα των Βιετμίνχ του στρατηγού Γκιάπ πλήθαιναν, αντί να υποχωρήσουν, όπως κάθε προηγούμενο ξημέρωμα. Η ορμή των επιθέσεων δυνάμωνε. Οι Γάλλοι υπερασπιστές μάχονταν ηρωικά κι απεγνωσμένα, καθώς βάραιναν επάνω τους τα βλέμματα όλου του «δυτικού κόσμου». Υποχωρούσαν όμως συνεχώς, τσακισμένοι. Τα χαρακώματα έπεφταν το ένα μετά το άλλο. Στις 5 το απόγευμα, όσοι εξακολουθούσαν να μένουν ζωντανοί, παραδόθηκαν. Το Ντιέν Μπιέν Φου έπεσε! Ήταν 7 Μαΐου του 1954. Και ήταν η μέρα - ορόσημο για το παγκόσμιο εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα.

Η λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου είχε σημάνει την πτώση των αυτοκρατόρων της Ευρώπης. Η αποσύνθεση, όμως, των αυτοκρατοριών ήρθε με το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Γονατισμένες από τα δεινά, η Αγγλία και η Γαλλία έχασαν μέσα σε λιγότερο από είκοσι χρόνια, όσα χρειάστηκαν αιώνες για να κτίσουν στην Ασία και την Αφρική. Για την Αγγλία, το ηχηρό τέλος της αυτοκρατορίας στην Ασία ήρθε με το χάσιμο της χερσονήσου των Ινδιών. Για τη Γαλλία, με το χάσιμο της άλλης μεγάλης χερσονήσου: Της Ινδοκίνας.

Το κράτος του Βιετνάμ γεννήθηκε στη Νοτιοανατολική Ασία σχεδόν ταυτόχρονα με την οργάνωση του κράτους της Γαλλίας στη Νοτιοδυτική Ευρώπη, από τους διαδόχους του Καρλομάγνου. Μόνο που, τότε, οι Γάλλοι αγνοούσαν ότι υπάρχουν Βιετναμέζοι, όπως και οι Βιετναμέζοι ότι υπάρχουν Γάλλοι. Ζούσαν στις περιοχές του Τονγκκίνο, του Ανάμ και της Κοχινκίνας, στη μεγάλη χερσόνησο της Ινδοκίνας, και γνώριζαν τους κυρίαρχους Κινέζους, από τους οποίους απελευθερώθηκαν τον Ι' αιώνα.

Το βασίλειο του Βιετνάμ απλώθηκε, λίγο - λίγο, ως την Κοχινκίνα, που ήταν τμήμα του Βασιλείου των Χμερ (στα όρια της σημερινής Καμπότζης). Ανάμεσα στα δυο βασίλεια άρχισε ανταγωνισμός, στον οποίο μετείχε κι ένας τρίτος γείτονας: Το βασίλειο του Σιάμ (Ταϊλάνδη, σήμερα).

Οι Γάλλοι φάνηκαν στην περιοχή στα 1802, όταν βοήθησαν τον Βιετναμέζο Γκιά Λονγκ να δημιουργήσει συγκεντρωτική αυτοκρατορία. Οι πόλεμοι όμως ξεκίνησαν το 1858, όταν ο Ναπολέοντας Γ' ενδιαφέρθηκε για την τύχη των εκεί καθολικών χριστιανών. Ήταν ο ίδιος που, ελάχιστα χρόνια πριν, είχε δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για τη γαλλική ανάμειξη στη Μέση Ανατολή, που οδήγησε στον Κριμαϊκό πόλεμο, πάλι με πρόσχημα την προστασία των καθολικών.

Στα 1863, η Καμπότζη έγινε γαλλικό προτεκτοράτο. Στα 1867, προσαρτήθηκε και η Κοχινκίνα. Ως τα 1885, έγιναν γαλλικά προτεκτοράτα το Λάος και ολόκληρο το Βιετνάμ (Ανάμ και Τονκίνο). Και, στα 1887, όλες αυτές οι περιοχές αποτέλεσαν τη Γαλλική Ένωση της Ινδοκίνας. Το Σιάμ είχε γλιτώσει.

Με τις ευλογίες της Γαλλίας, αναβίωσε η αυτοκρατορία του Ανάμ με αυτοκράτορα τον Κάι Ντιν. Τον διαδέχτηκε ο γιος του, Μπάο Ντάι, που γεννήθηκε το 1913 κι ανέβηκε στον θρόνο το 1925

Για μισόν αιώνα, οι Γάλλοι κυριαρχούσαν. Όμως, το 1940 οι Ιάπωνες κατέλαβαν τις ναυτικές τους βάσεις και το 1945 ολόκληρο το Βιετνάμ, από το οποίο αναγκάστηκαν να φύγουν, την ίδια χρονιά. Όποια περιοχή εκκένωναν, την καταλάμβαναν οι Βιετμίνχ.

Από το 1939, ο μαρξιστής Νγκουγιέν Τατ Ταν, γνωστός ως Χο Τσι Μινχ (1890 - 1969) («Αυτός που φωτίζει») είχε ιδρύσει το παράνομο κομμουνιστικό κόμμα της Ινδοκίνας και, από το 1941, το Βιετμίνχ (Μέτωπο Ανεξαρτησίας του Βιετνάμ). Ως τα 1945, το Βιετμίνχ είχε ανδρωθεί κι είχε μεταβληθεί σε μεγάλη εθνική δύναμη. Με την αποχώρηση της Ιαπωνίας, οι Βιετμίνχ ανέτρεψαν τον αυτοκράτορα Μπάο Ντάι και ίδρυσαν τη Λαϊκή Δημοκρατία του Βιετνάμ. Το νέο κράτος αναγνωρίστηκε από τη Γαλλία με τη συνθήκη του Φοντενεμπλό (1946), στα πλαίσια της Γαλλικής Ένωσης από την οποία όμως εξαιρέθηκε η Κοχινκίνα. Έτσι, άρχισε ο πόλεμος της Ινδοκίνας.

Οι Γάλλοι ξανάφεραν τον Μπάο Ντάι στα 1948 αλλά η εποχή των αυτοκρατόρων είχε παρέλθει. Έχαναν τις μάχες τη μια μετά την άλλη και στήριξαν την παρουσία τους στην Ινδοκίνα, προσπαθώντας να κρατήσουν το φρούριο του Ντιέν Μπιέν Φου, στο Τονκίνο. Το έχασαν και το ξαναπήραν.

Στα τέλη Φεβρουαρίου του 1954, ο στρατηγός Γκιάπ των Βιετναμέζων πολιορκήσε την περιοχή, ακολουθώντας μια παράξενη τακτική: Οι Βιετναμέζοι ξεκινούσαν την επίθεση μόλις βράδιαζε και σταματούσαν το ξημέρωμα. Μέρα με τη μέρα, οι Γάλλοι υποχωρούσαν, τα όριά τους στένευαν. Ενισχύσεις, που ρίχνονταν στο φρούριο με αλεξίπτωτα, απλά παρέτειναν την αγωνία των πολιορκημένων.

Λίγο λίγο, το Ντιέν Μπιέν Φου μεταβλήθηκε σε παγκόσμιο σύμβολο της σύγκρουσης των

καλών με τους κακούς, των λευκών με τους κίτρινους, του ελεύθερου κόσμου με τους κομμουνιστές. Όμως, το σύμβολο ήταν φτιαχτό: Στην πραγματικότητα, ένας λαός αγωνιζόταν για την ανεξαρτησία του.

Το τέλος διαφάνηκε, όταν οι Γάλλοι προθυμοποιήθηκαν να καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, στη Γενεύη. Η έναρξη ορίστηκε για τις 26 Απριλίου του 1954. Αναβαλλόταν, μέρα με τη μέρα, από τους Βιετναμέζους που είχαν μάθει καλά τα διπλωματικά παιχνίδια. Και, μέρα με τη μέρα, ο Γκιάπ κέρδιζε όλο και περισσότερα εδάφη.

Ξημέρωνε 7 Μαΐου, στο Ντιέν Μπιέν Φου. Οι Γάλλοι περίμεναν τον ήλιο για ν' ανασάνουν. Όμως, την ημέρα εκείνη, ο στρατηγός Γκιάπ δε σταμάτησε την επίθεση με το πρώτο φως. Συνέχισε, πιο ορμητικά. Εξουθενωμένοι οι Γάλλοι αμύνονταν ηρωικά. Ως τις 5 το απόγευμα. Τότε, έπαψαν οι θόρυβοι της μάχης. Όσοι Γάλλοι δεν ήταν νεκροί, είχαν παραδοθεί.

Τα γεγονότα πήραν πιο γρήγορους ρυθμούς. Στις 7 Οκτωβρίου, ο Χο Τσι Μινχ έμπαινε στο Ανόι, πρωτεύουσα του Βιετνάμ. Στις 31 του μήνα, οι τελευταίοι Γάλλοι αποχωρούσαν από τη χώρα. Είχαν αποχωρήσει και από την Καμπότζη, της οποίας την ανεξαρτησία αναγνώρισαν στις 9 Νοεμβρίου του 1953.

Στη Γενεύη, δημιουργήθηκαν δύο κράτη: Το Βόρειο Βιετνάμ (Λαϊκή Δημοκρατία) και το Νότιο Βιετνάμ (βασιλείο). Όμως, ο αυτοκράτορας δεν χρειαζόταν πια. Στα 1955, το Νότιο Βιετνάμ έγινε δημοκρατία, με την υποστήριξη των Αμερικανών που διαδέχτηκαν τις αποικιακές αυτοκρατορίες στην περιοχή. Ο Μπο Ντάι έφυγε οριστικά και το Νότιο Βιετνάμ αποχώρησε από τη Γαλλική Ένωση. Είχε, όμως, αρχίσει ο αγώνας του Λαϊκού Μετώπου Απελευθέρωσης που ενισχυόταν από το Βόρειο Βιετνάμ. Οι Αμερικανοί το βάφτισαν Βιετκόνγκ (από τις λέξεις Βιετνάμ και Κονγκσάν, που σημαίνει κομμουνιστής).

Βουδιστές, εθνικιστές και Βιετκόνγκ πολέμησαν τον εκλεκτό των ΗΠΑ, Ντγκο Ντιν Ντιέμ, που ανατράπηκε το 1963. Η ένοπλη αμερικανική επέμβαση κορυφώθηκε. Κορυφώθηκε όμως και η αντίσταση των Βιετκόνγκ, καθώς και η εσωτερική αντίδραση στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου το ειρηνιστικό κίνημα βρήκε πρόσφορο έδαφος ν' αναπτυχθεί. Ο ρεπουμπλικάνος Ρίτσαρντ Νίξον εκλέχτηκε πρόεδρος το 1968 με σύνθημα την αμερικανική απεμπλοκή από την Ινδοκίνα. Η αποχώρηση των Αμερικανών ξεκίνησε στα 1969, χρονιά που πέθανε ο Χο Τσι Μινχ.

Στις 10 Μαρτίου του 1975, ξεκίνησε η τελική επίθεση των Βορειοβιετναμέζων και των Βιετκόνγκ. Στις 30, πήραν τη Σαϊγκόν. Στις 29 Απριλίου, οι τελευταίοι Αμερικανοί στρατιώτες εγκατέλειπαν την πρωτεύουσα του Ν. Βιετνάμ, ενώ στην πρεσβεία και στο λιμάνι διαδραματίζονταν σκηνές αλλοφροσύνης, καθώς χιλιάδες ντόπιοι προσπαθούσαν να εγκαταλείψουν την πόλη, πριν να τους προλάβουν οι Βιετκόνγκ. Την επομένη, 30 Απριλίου του 1975, ο πρόεδρος Χο Τσι Μινχ ανακοίνωνε την άνευ όρων παράδοση της χώρας στους Βιετκόνγκ. Η ένωση του Νότιου με το Βόρειο Βιετνάμ αποτελούσε πια μια τυπική διαδικασία. Η Σαϊγκόν, πρώην πρωτεύουσα του Νότιου Βιετνάμ, μετονομάστηκε σε πόλη του Χο Τσι Μινχ, προς τιμή του ηγέτη, που πέθανε την ίδια χρονιά.

Μέσα στη σύγχυση, είχε επέλθει μεταβολή και στην Καμπότζη: Στις 17 Απριλίου, οι Κόκκινοι Χμερ κυρίευσαν την Πνομ Πενχ και εγκαίνιασαν τη δική τους περίοδο διακυβέρνησης της χώρας.

(Έθνος, 7.5.1998) (τελευταία επεξεργασία, 24.2.2009)